

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

معاونت آموزشی (مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی)

نام درس: کارآموزی در عرصه بیماری‌های مغز و اعصاب (۲) کد درس: ۴۸

تعداد واحد: ۲ واحد بالینی

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

رشته و مقطع: دانشجویان فیزیوتراپی، مقطع کارشناسی

پیش نیاز: کارآموزی در عرصه مشاهده بالینی

محل کارورزی: بیمارستان‌ها و کلینیک‌های وابسته به گروه فیزیوتراپی طول مدت دوره: یک ترم تحصیلی

نام مدرس: دکتر ماندانا رضایی/دکتر قنواتی

زمان ارائه درس: ساعت ۸-۱۳

مشخصات کلی

اهداف کلی دوره

بیماران مغز و اعصاب از مراجعین شایع به بخش‌های فیزیوتراپی هستند. با توجه به تنوع مشکلات نورولوژی و لزوم کسب مهارت کافی در ارزیابی دقیق، طرح ریزی برنامه درمانی، ارائه توصیه‌های لازم به بیمار جهت درمان و پیشگیری از عوارض ثانویه و اجرای درست روش‌های درمانی، آموزش مهارت‌های بالینی به دانشجویان براساس سرفصل دروس تخصصی در بخش‌های بستری و سرپایی نورولوژی مبتلا به انواع ضایعات عصبه محرکه فوقانی و تحتانی، یکی از اهداف کلی این دوره می‌باشد.

فراگیری معاینات بالینی در بیماران مبتلا به ضایعات سیستم اعصاب مرکزی و محیطی و نحوه اجرای روش‌های درمانی دستی و ابزاری در فیزیوتراپی این دسته از بیماران ضروری است. از این رو آموزش مهارت‌های بالینی براساس دروس تخصصی مربوطه در بخش‌های مغز و اعصاب به دانشجویان فیزیوتراپی، هدف کلی بعدی این دوره است. همچنین در این دوره دانشجویان در زمینه شیوه پرونده نویسی، کار کردن با تجهیزات فیزیوتراپی و ارزیابی برخی اختلالات نورولوژی رایج به شکل تئوری و عملی مانند دوره‌های قبلی فعالیت خواهند شد.

بنابراین هدف کلی این دوره آشنا سازی دانشجویان با موارد زیر است:

- ۱) فراگیری مهارت برقراری ارتباط با بیماران، همراهان بیمار، استادان آموزشی، پرسنل و سایر اعضای کادر درمان
- ۲) اصول تاریخچه‌گیری معاینات بالینی و توانبخشی در بیماران نورولوژی و آشنا شدن با انواع روشهای سنجش پیامد درمان، آشنایی با روشهای پارابالینی مرتبط (۳) استفاده از اطلاعات بدست آمده از ارزیابی بیماران نورولوژی در تصمیم‌گیری بالینی (تفکر نقاد، استدلال بالینی و شواهد موجود) و طراحی استراتژی درمانی در مباحث مربوطه از بیماری‌های

مغز و اعصاب با توجه به شناسایی اختلال حسی-حرکتی و محدودیت در فعالیتهای روزانه، اولویت بندی اهداف درمانی و برنامه ریزی درمان جهت کاهش سطح ناتوانی بیماران

۴) پرونده نویسی بیماران نورولوژی

۵) کاربرد عملی مدالیته های فیزیکی و روش درمان های دستی در بیماران نورولوژی

۶) اخذ شرح حال و معاینه فیزیکی در برخی مشکلات نورولوژی رایج همراه با آموزش تمرینات مناسب

اهداف آموزشی اختصاصی دوره

* در راستای هدف کلی شماره ۲ (اصول تاریخچه گیری معاینات بالینی و توانبخشی در بیماران نورولوژی و آشنا شدن با انواع روشهای سنجش پیامد درمان، آشنایی با روشهای پارا بالینی مرتبط) از فراگیران انتظار می رود در پایان دوره بتوانند:

هدف های رفتاری یا دستاوردها	حیطه یادگیری	روش آموزش
۱- سؤالات اساسی و مهم در تاریخچه گیری بیماران مبتلا به اختلالات سیستم وستیبولار، مولتیپل اسکلروزیس، آتاکسی مخچه ای، پارکینسون و ALS را بیان کنند	شناختی	سخنرانی، بحث و تبادل نظر، بارش مغزی
۲- وجه افتراق مشکلات سیستم وستیبولار را با سایر علل علل سرگیجه و عدم تعادل بیان کنند	شناختی	سخنرانی، بحث و تبادل نظر، بارش مغزی
۳- بر اساس یافته های معاینه ساجکتیو، مسیر معاینه فیزیکی بیمار را مشخص سازند.	شناختی- مهارتی	سخنرانی، بحث و تبادل نظر، بارش مغزی
۴- علائم و نشانه های اختلال عملکرد سیستم وستیبولار، اکستراپیرامیدال، نخاع، کورتکس و مخچه را بیان کنند	شناختی	سخنرانی، بحث و تبادل نظر، بارش مغزی
۵- علائم و نشانه های اختلال نورون محرکه فوقانی را بیان کنند	شناختی	سخنرانی، بحث و تبادل نظر، بارش مغزی
۶- تست های مربوط به معاینه وستیبولار را بیان، تفسیر و اجرا نمایند	شناختی- مهارتی	بحث و تبادل نظر تمرین و کار عملی
۷- انواع تست های اختصاصی و علایم پارکینسون را بیان، تفسیر و اجرا کنند	شناختی- مهارتی	بحث و تبادل نظر تمرین و کار عملی
۸- روش تست سلامتی سیستم های شناختی و تعادلی را تشریح کنند	شناختی	کنفرانس دانشجویی بحث و تبادل نظر
۹- نحوه بررسی علایم آتاکسی مخچه ای را تشریح کنند	شناختی	کنفرانس دانشجویی بحث و تبادل نظر
۱۰- یافته های بالینی مهم در بیماران مبتلا به مالتیپل اسکلروزیس را تشریح کنند	شناختی	سخنرانی، بحث و تبادل نظر، بارش مغزی
۱۱- الگوهای سینرژیک اندام فوقانی و تحتانی را در آسیب های نورون محرکه فوقانی از طریق چک لیست های استاندارد عملکرد بیمار تحلیل کرده و فراگیرند.	مهارتی	بحث و تبادل نظر تمرین و کار عملی، گزارش مورد
۱۲- به خوبی و با اعتماد به نفس با بیمار خود ارتباط برقرار کنند	نگرشی (عاطفی)	بحث و تبادل نظر
۱۳- وضعیت های صحیح بدن در هنگام خوابیدن، نشستن، ایستادن، راه رفتن و کار کردن را با توجه به مشکلات بیماران به آنها آموزش دهند	مهارتی	تمرین و کار عملی، گزارش مورد
۱۴- به درستی تست های افتراق درگیری نورون محرکه فوقانی و تحتانی را در بیماران نورولوژی اجرا و تفسیر کنند	مهارتی	بحث و تبادل نظر
۱۵- اختلال در عملکرد سیستم های مخچه، وستیبولار، کورتکس، نخاع و اکستراپیرامیدال	شناختی- مهارتی	تمرین و کار عملی،

گزارش مورد		را در بیماران مربوطه بدرستی ارزیابی کرده و روش توانبخشی مرتبط با آن را اجرا کنند.
بحث و تبادل نظر	مهارتی	۱۶- روش های دستی درمانی اسپاستیسیته را به خوبی فراگیرند
تمرین و کار عملی، گزارش مورد	شناختی	۱۷- با علائم، تشخیص های افتراقی و نحوه درمان های فیزیوتراپی در بیماران مبتلا به حوادث عروقی مغز و ستون فقرات آشنا شوند و توضیح یافته های حاصل از ارزیابی به بیمار
بودجه بندی سئوالات		
	۴	تعداد سؤال
	۴	نمره
	مشاهده بالینی	نوع آزمون

* در راستای هدف کلی شماره ۳ (استفاده از اطلاعات بدست آمده از ارزیابی بیماران نورولوژی در تصمیم گیری بالینی (تفکر نقاد، استدلال بالینی و شواهد موجود) و طراحی استراتژی درمانی در مباحث مربوطه از بیماری های مغز و اعصاب با توجه به شناسایی اختلال حسی-حرکتی و محدودیت در فعالیتهای روزانه، اولویت بندی اهداف درمانی و برنامه ریزی درمان جهت کاهش سطح ناتوانی بیماران)

از فراگیران انتظار می رود در پایان دوره بتوانند :

هدف های رفتاری یا دستاوردها	حیطه یادگیری	روش آموزش
۱- با توجه به یافته های معاینه در خصوص نیاز به درمان فیزیوتراپی تصمیم گیری کنند	شناختی - مهارتی	بحث و تبادل نظر حل مسئله در گروه کوچک
۲- با توجه به مرحله کنونی بیماری، اهداف درمانی فیزیوتراپی را لیست کنند، اولویت بندی اهداف درمانی و برنامه ریزی درمانی در جهت کاهش سطح ناتوانی بیماران	شناختی - مهارتی	بحث و تبادل نظر حل مسئله در گروه کوچک، بارش مغزی
۳- بر اساس اهداف تعیین شده، مدالیت و تکنیک های درمانی فیزیوتراپی را بیان کنند	شناختی	بحث و تبادل نظر
۴- بر اساس صلاح و مصلحت بیمار، بهترین و مناسب ترین اقدامات فیزیوتراپی مورد نیاز بیمار را انتخاب کنند. طرح ریزی برنامه درمان با توجه به موارد احتیاط، کاربرد و عدم کاربرد، تفاوت های فردی و فرهنگی	نگرشی (عاطفی)	حل مسئله در گروه کوچک، بارش مغزی
۵- با توجه به پاسخ بیمار به تکنیک های درمانی، شیوه درمان را تعدیل، تغییر یا پیشرفت دهند. پیش بینی سطح عملکرد مطلوب و تعیین موانع موفقیت در درمان همراه با بررسی پیشرفت درمان	مهارتی	بحث و تبادل نظر حل مسئله در گروه کوچک، گزارش مورد
۶- به بیماران خود مشاوره و توصیه های درمانی لازم را ارائه دهند. آگاه کردن بیمار و گرفتن رضایت آگاهانه. مشارکت بیمار در سراسر روند درمان و برقراری امنیت بیمار	مهارتی	بحث و تبادل نظر حل مسئله در گروه کوچک، گزارش مورد
بودجه بندی سئوالات		
	۴	تعداد سؤال
	۴	نمره
	مشاهده بالینی، آزمون مرحله ای، آزمون چهار گزینه ای	نوع آزمون

* در راستای هدف کلی شماره ۴ (پرونده نویسی بیماران نورولوژی) از فراگیران انتظار می رود در پایان دوره بتوانند :

هدف های رفتاری یا دستاوردها	حیطه یادگیری	روش آموزش
۱- نکات اصلی که باید در قسمت ارزیابی، اهداف درمانی و برنامه درمانی بیماران در پرونده ثبت نمود را بیان کنند	شناختی	بحث و تبادل نظر، بارش مغزی، حل مساله
۲- پرونده های موجود در بایگانی کلینیک را نقد و بررسی نمایند. تهیه گزارش نهایی و ارسال آن به پزشک	شناختی - مهارتی	بحث و تبادل نظر، بارش مغزی، حل مساله
۳- برای حداقل دو بیمار با مشکلات نورولوژی اطلاعات ارزیابی، اهداف و برنامه درمانی را پرونده نویسی کنند	مهارتی	گزارش مورد
۴- پرونده بیمار خود را در گروه کوچک به شکل تحلیلی مطرح نماید (ارائه گزارش مورد) (Case presentation)	مهارتی	گزارش مورد بحث و تبادل نظر، بارش مغزی، حل مساله
بودجه بندی سئوالات		
تعداد سؤال	۴	
نمره	۴	
نوع آزمون	نمره دهی براساس پرونده نویسی	

*** در راستای هدف کلی شماره ۵ (کاربرد عملی و صحیح مدالیتنه های فیزیکی و روش درمان های دستی در بیماران نورولوژی با توجه به موارد کاربرد و عدم کاربرد متناسب با برنامه درمانی) از فراگیران انتظار می رود در پایان دوره بتوانند :**

هدف های رفتاری یا دستاوردها	حیطه یادگیری	روش آموزش
۱- مدالیتنه های گرمائی را با پارامترهای مناسب برای بیماران خود انتخاب و به کار برند	شناختی - مهارتی	بحث و تبادل نظر تمرین و کار عملی، گزارش مورد
۲- بسته به هدف درمانی، نوع جریان الکتریکی و سایر پارامترهای آن را انتخاب و به کار برند.	شناختی - مهارتی	بحث و تبادل نظر
۳- تجهیزات مختلف مکانوتراپی را به شکلی عملی به کار برند	مهارتی	تمرین و کار عملی، گزارش مورد
۴- با توجه به مشکلات خاص بیمار خود، مناسب ترین مدالیتنه و بهترین پارامترهای درمانی را برگزینند	نگرشی (عاطفی)	بحث و تبادل نظر
۵- روش های تمرین درمانی مناسب را با توجه مشکلات بیمار از جمله موبیلیزاسیون، روش های انرژی ماهیچه ای، تمرینات درمانی، فعالیت های عملکردی، انواع روش های ماساژ و ... را به شکل عملی به کار برند	مهارتی	تمرین و کار عملی، گزارش مورد
۶- با نحوه تجویز و استفاده از ارتزها و پروتزهای مختلف مربوط به بیماری های ارتوپدی اندام تحتانی آشنا شده و کاربرد عملی آن را در بیماران فراگرفته و نحوه استفاده از آنها را به بیماران آموزش دهند	شناختی - مهارتی	بحث و تبادل نظر
۷- روش های اصلاح یا تعدیل سبک زندگی (تطبیق بیمار با شرایط)، اصلاح وضعیت بدن به بیمار و آموزش نحوه برخورد مراقبین بیمار را در صورت لزوم به بیمار و همراه (همراهان وی) آموزش دهند. ارائه توصیه های لازم حین درمان و پایان جلسات با توجه به پیشگیری از عوارض ثانویه	نگرشی (عاطفی) شناختی - مهارتی	تمرین و کار عملی، گزارش مورد
بودجه بندی سئوالات		
تعداد سؤال	۴	
نمره	۴	
نوع آزمون	مشاهده بالینی، آزمون مرحله ای عملی، آزمون آسکی	

*** در راستای هدف کلی شماره ۶ (اخذ شرح حال و معاینه فیزیکی در برخی مشکلات نورولوژی رایج همراه با آموزش تمرینات مناسب) از فراگیران انتظار می رود در پایان دوره بتوانند:**

هدف های رفتاری یا دستاوردها	حیطه یادگیری	روش آموزش
۱- از یک بیمار مبتلا به مشکلات نورولوژی به درستی شرح حال اخذ کنند	مهارتی	بحث و تبادل نظر
۲- معاینه فیزیکی یک بیمار مبتلا به مشکلات نورولوژی را به خوبی انجام و تفسیر نمایند	مهارتی	تمرین و کار عملی، گزارش مورد
۳- از چک لیست های استاندارد به منظور ارزیابی عملکرد بیمار خود استفاده کنند و نتایج آن را بدرستی در گروه های کوچک با توجه به نحوه پیشرفت بیمار تحلیل کنند	شناختی-مهارتی	بحث و تبادل نظر در گروه های کوچک حل مساله
۳- بر اساس یافته های معاینه، اهداف و برنامه درمانی فیزیوتراپی بیمار خود را لیست کنند	مهارتی	بحث و تبادل نظر تمرین و کار عملی، گزارش مورد حل مسئله
۴- بیمار خود را به خوبی در مورد نحوه فعالیت فیزیکی و لزوم تغییرات احتمالی در آنها مشاوره کنند	نگرشی (عاطفی)	بحث و تبادل نظر تمرین و کار عملی، گزارش مورد حل مسئله
۵- آموزش تمرینات مناسب سربائی، بستری و تمرینات در منزل	شناختی-مهارتی و عاطفی	بحث و تبادل نظر تمرین و کار عملی، گزارش مورد حل مسئله
۶- آشنائی با تکنولوژی های توانبخشی و وسایل کمکی	شناختی-مهارتی	بحث و تبادل نظر تمرین و کار عملی، گزارش مورد حل مسئله
۷- ارجاع بیمار به سایر اعضای تیم در صورت نیاز	شناختی-مهارتی و عاطفی	بحث و تبادل نظر تمرین و کار عملی، گزارش مورد حل مسئله
بودجه بندی سئوالات		
تعداد سئوال	۴	
نمره	۴	
نوع آزمون	مشاهده بالینی، آزمون مرحله ای عملی، آزمون آسکی	

منابع:

- 1-Physical Management for Neurological Rehabilitation. Maria Stokes. Emma Stack, last edition.
- 2-Umphred's neurological Rehabilitation. Darcy Ann Umphred, last edition.
- 3-Physical Rehabilitation, Susan B. O' Sullivan, Thomas J. Smith T, last edition.
- 4-Brunnstrom's movement therapy in hemiplegia: A neurophysiologic approach. Kathryn A Sawner, Jeanne M LaVigne, last edition.
- 5-Adult hemiplegia: Evaluation and treatment, Bertha Boba, last edition.